

ŠKOLSKÝ SYSTÉM V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

Od 1. 9. 2008 je účinný **nový školský zákon** (zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní), ktorý v snahe reagovať na súčasné požiadavky, podmienky a potreby spoločnosti, prináša do školského systému v SR niekoľko významných reformných zmien.

Jednou zo základných reformných zmien je, že výchova a vzdelávanie v školách a v školských zariadeniach sa uskutočňuje podľa výchovno-vzdelávacích programov. Pre školy sú určené vzdelávacie programy a pre školské zariadenia výchovné programy.

Ministerstvo školstva SR vydáva a zverejňuje **štátne vzdelávacie programy**, ktoré vymedzujú povinný obsah výchovy a vzdelávania v školách. Okrem toho má škola aj **školský vzdelávací program** (je jej základným dokumentom a uskutočňuje sa podľa neho výchova a vzdelávanie v škole). Školský vzdelávací program musí byť vypracovaný **v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania podľa školského zákona a s príslušným štátnym vzdelávacím programom**.

Výchovný program je základným dokumentom školského zariadenia, podľa ktorého sa v ňom uskutočňuje výchovno-vzdelávacia činnosť. Výchovný program musí byť vypracovaný v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania podľa školského zákona.

Vyučovacím jazykom v školách a výchovným jazykom v školských zariadeniach je vo všeobecnosti **štátny jazyk**.

Deťom a žiakom občanov patriacim k **národnostným menšinám a etnickým skupinám** sa zabezpečuje okrem práva na osvojenie si štátneho jazyka **aj právo na výchovu a vzdelanie v ich jazyku** za stanovených podmienok. Súčasťou výchovy a vzdelávania v základných školách a stredných školách s iným vyučovacím jazykom, ako je štátny jazyk, je aj **povinný vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra** v rozsahu vyučovania potrebného na jeho osvojenie.

Nepočujúcim deťom a žiakom sa zaručuje aj právo na výchovu a vzdelávanie **v posunkovej reči nepočujúcich**.

Výchova a vzdelávanie sa môže za stanovených podmienok uskutočňovať aj v cudzom jazyku (**bilingválne vzdelávanie**). V školách alebo v triedach s bilingválnym vzdelávaním je súčasťou vzdelávania **povinný vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra**.

Úspešným absolvovaním príslušného vzdelávacieho programu alebo jeho ucelenej časti môže dieťa alebo žiak získať niektorý zo stupňov vzdelania. V zmysle školského zákona rozlišujeme štyri základné stupne vzdelania, ktoré sa ďalej členia na:

- **predprimárne** vzdelanie,
- **základné** vzdelanie (primárne a nižšie stredné vzdelanie),
- **stredné** vzdelanie (nižšie sekundárne, sekundárne a vyššie sekundárne vzdelanie) a
- **vyššie odborné** vzdelanie (postsekundárne alebo terciárne).

Predprimárne vzdelanie získa dieťa **absolvovaním posledného ročníka** vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v [materskej škole](#). Dokladom o získanom stupni vzdelania je **osvedčenie o absolvovaní predprimárneho vzdelávania**.

Základné vzdelanie sa člení na:

- primárne vzdelanie a
- nižšie stredné vzdelanie.

Primárne vzdelanie získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre **prvý stupeň základnej školy** alebo žiak **s mentálnym postihnutím** absolvovaním **posledného ročníka základnej školy**. Dokladom o získanom stupni vzdelania je **vysvedčenie s doložkou**.

Formy organizácie výchovy a vzdelávania

Forma štúdia, ktorou sa organizuje výchova a vzdelávanie v školách môže byť **denná** alebo **externá**:

- **denná**
 1. **poldenná** (len v dopoludňajších alebo len v odpoľudňajších hodinách v rozsahu 5 pracovných dní v týždni),
 2. **celodenná** (v dopoludňajších aj v odpoľudňajších hodinách v rozsahu 5 pracovných dní v týždni),
 3. **týždenná** (celodenná forma so zabezpečením ubytovania a stravovania),
 4. **nepretržitá** alebo

- **externá**

1. **večerná** (pravidelne niekoľkokrát v týždni v rozsahu 10 až 15 hodín týždenne),
2. **dial'ková** (spravidla raz týždenne v rozsahu 6 až 7 konzultačných hodín),
3. **dištančná** (dial'kové vzdelávanie prostredníctvom korešpondencie, telekomunikačných médií a iných prostriedkov, pri ktorých spravidla nedochádza k priamym kontaktom medzi pedagogickým zamestnancom a samostatne študujúcim žiakom).

Vzdelávanie sa môže uskutočňovať **aj formou individuálneho vzdelávania** podľa individuálneho vzdelávacieho programu alebo podľa individuálneho učebného plánu.

Pre žiakov, **ktorí plnia povinnú školskú dochádzku**, sa vzdelávanie organizuje dennou formou štúdia alebo formou individuálneho vzdelávania.

Vzdelanie získané **vo všetkých formách štúdia je rovnocenné**.

VÝCHOVNÝ PROGRAM ŠKD:

Vzdelávacia a výchovná činnosť musí reagovať na spoločenské zmeny v domácom, európskom a svetovom meradle. Je potrebné pripravovať žiakov na náročné životné situácie, naučiť ich reagovať na ne. Je dôležité učiť žiakov praktické životné zručnosti pre život. Preto by mali všetky školské subjekty zaujať systémový prístup k výchove žiakov a cvičiť ich v kľúčových kompetenciách pre riešenie konkrétnych životných situácií.

Školský klub detí zabezpečuje pre deti, ktoré plnia povinnú školskú dochádzku na základnej škole, nenáročnú záujmovú činnosť podľa výchovného programu školského zariadenia zameranú na ich prípravu na vyučovanie a na uspokojovanie a rozvíjanie ich záujmov v čase mimo vyučovania a v čase školských prázdnin.

Školské kluby detí nadväzujú na program školy a preto vychádzajú zo Štátneho vzdelávacieho programu a Školského vzdelávacieho programu.

Výchovný program je základným dokumentom školského klubu detí, t.j. zariadenia v ktorom sa uskutočňuje výchovno-vzdelávacia činnosť. V aktuálnom období je Výchovný program školských klubov výzvou pre zamestnancov ŠKD z niekoľkých dôvodov: vytvárajú program pre konkrétne a dobre známe prostredie, vychovávateľky nadväzujú na vlastné osvedčené a kladné skúsenosti z pedagogickej praxe, činnosti z výchovných zložiek môžu prepájať do logických celkov s ohľadom na posilňovanie vytýčených kľúčových kompetencií detí, školský klub detí vytvára verejne prístupný dokument ako ostatné školské subjekty, čím sa stáva ich rovnocenným partnerom, vytvorený dokument je spoločným dielom všetkých vychovávateľiek, vytvorený dokument má rovnakú právnu silu ako iné školské dokumenty a preto posilňuje prestíž školských klubov detí, v novom výchovnom programe školských klubov nejde o mechanické zoskupenie činností, ktoré boli plánované doteraz podľa tradičných výchovných zložiek, vychovávateľky by mali pristupovať k programu tvorivo, lebo je pre nich cestou k získaniu určitej autonómie.

Výchovný program ŠKD podľa §8 Zákona č.245/2008 Z. z. (školského zákona) obsahuje nasledujúce časti:

- a) názov programu,
- b) vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy,
- c) formy výchovy a vzdelávania,
- d) tematické oblasti výchovy,
- e) výchovný plán,
- f) výchovný jazyk,
- g) personálne zabezpečenie,
- h) materiálno-technické priestorové podmienky,
- i) podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove,
- j) vnútorný systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov,
- k) vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školského zariadenia,
- l) požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov.

Z čoho (z akých právnych predpisov a dokumentov) vychádzame pri tvorbe Výhovného programu ŠKD?

1. Ústava Slovenskej republiky
2. Odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady z 18. 12. 2006 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie
3. Štátny vzdelávací program 1. stupňa základnej školy v Slovenskej republike ISCED 1- Primárne vzdelávanie
4. Školský vzdelávací program ZŠ, pri ktorej ŠKD pracuje
5. Zákon č.245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov
6. Zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní škôl a školských zariadení
7. Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve
8. Zákon 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov
9. Zákon č.211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov
10. Zákon č.428/2002 o ochrane osobných údajov
11. Zákonník práce
12. Vyhláška č. 41/1996 o odbornej a pedagogickej spôsobilosti
13. Vyhláška č. 42/1996 o ďalšom vzdelávaní pedagogických pracovníkov
14. Smernica č. 2/2009 o zrušení rezortných predpisov
15. Pedagogicko-organizačné pokyny MŠ SR na príslušný školský rok
16. VZN mesta (obce) o výške poplatkov
17. Katalóg pracovných činností (časť určená pre rezort školstva)
18. Písomné nariadenia riaditeľa ZŠ

S kým spolupracujeme pri tvorbe Výchovného programu Školského klubu detí?

Názov časti Výchovného programu ŠKD	PODMIENENÁ SPOLUPRÁCA	ODPORÚČANÁ SPOLUPRÁCA
1. Názov programu	Riaditeľ ZŠ, Vedúca vychovávateľka ŠKD	Všetky vychovávateľky ŠKD
2. Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy	Riaditeľ ZŠ, Vedúca vychovávateľka ŠKD	Všetky vychovávateľky ŠKD
3. Formy výchovy a vzdelávania	Vedúca vychovávateľka ŠKD	Všetky vychovávateľky ŠKD
4. Tematické oblasti výchovy	Vedúca vychovávateľka ŠKD	Všetky vychovávateľky ŠKD
5. Výchovný plán	Riaditeľ ZŠ, Vedúca vychovávateľka ŠKD	Každá vychovávateľka ŠKD za svoje oddelenie
6. Výchovný jazyk	Riaditeľ ZŠ, Vedúca vychovávateľka ŠKD	
7. Personálne zabezpečenie	Riaditeľ ZŠ, Vedúca vychovávateľka ŠKD	
8. Materiálno-technické priestorové podmienky	Riaditeľ ZŠ, Vedúca vychovávateľka ŠKD	Každá vychovávateľka ŠKD za svoje oddelenie
9. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove	Riaditeľ ZŠ	Všetky vychovávateľky ŠKD
10. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov	Vedúca vychovávateľka ŠKD	Všetky vychovávateľky ŠKD
11. Vnútorý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov ŠKD	Riaditeľ ZŠ, Vedúca vychovávateľka ŠKD	
12. Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov	Riaditeľ ZŠ, Vedúca vychovávateľka ŠKD	Každá vychovávateľka za svoju osobu podáva návrh

Štátny vzdelávací program a perspektívy ŠKD - alebo - aké sú perspektívy vo výchove a vzdelávaní mimo vyučovania, neformálnom a záujmovom vzdelávanie:

- vypracovať koncepciu výchovy a vzdelávania vo voľnom čase,
- podporovať činnosť školských klubov detí a mládeže, centier voľného času, školských stredísk záujmovej činností, športových klubov, umeleckých súborov a pod.,
- podporovať združovanie profesionálov a verejnosti pre rozhodovanie o náplni a zabezpečení voľného času v regiónoch, komunitách,
- uskutočňovať akreditáciu rôznorodých programov, kurzov pre vedúcich a školiteľov pre prácu s deťmi a mládežou vo voľnom čase,
- zaviesť funkciu vysokoškolsky vzdelaného pedagóga voľného času, vysokoškolsky vzdelaného odborníka pre prácu s mládežou, ako koordinátora voľno-časových aktivít; rozšíriť právomoci vedúcich vychovávateľov v domovoch mládeže,
- vytvoriť, kodifikovať minimálne štandardy pre odborníkov pre prácu s deťmi a mládežou (aj u dobrovoľníkov), podobne štandardy a kompetencie pre supervízorov; laici by mali pracovať pod dohľadom tútora alebo supervízora a zabezpečiť aj ich permanentné vzdelávanie,
- zo štátnych zdrojov podporovať organizácie, ktoré celoročne a kvalitne pracujú s deťmi a mládežou vo voľnom čase, v oblasti neformálnej a záujmovej výchovy,
- legislatívne umožniť pôsobenie neziskových organizácií vo voľnom čase detí a mládeže, v oblasti neformálnej a záujmovej výchovy,

- podporiť spoluprácu neziskových a štátnych organizácií a školských zariadení s presunutím rozhodovania na riaditeľov škôl a rady škôl,
- vytvoriť systém hodnotenia kvality poskytovaných služieb pre deti a mládež vo voľnom čase s dôrazom na hodnotenie výchovných efektov,
- rozšíriť využívanie škôl a školských zariadení pre záujmovú činnosť a voľný čas detí a mládeže, poradenské služby (psychologické, špeciálno-pedagogické, protidrogové, atď.) a podporiť iniciatívy škôl a školských zariadení v ponuke vzdelávacích aktivít pre občanov,
- zvýšiť počet školských klubov a školských stredísk záujmovej činnosti, v školských kluboch zriadiť oddelenie pre žiakov 2. stupňa ZŠ,
- umožniť školským klubom a centrám voľného času získať právnu subjektivitu a rozšíriť ich činnosť aj na stredoškolskú mládež,
- v práci knižníc prihliadať na odporúčania Manifestu UNESCO, taxatívne vymedziť poslanie školských knižníc, kooperovať s Ministerstvom kultúry, vytvoriť funkciu učiteľa – knihovníka so zníženou vyučovacou povinnosťou, využívať financovanie z viacerých zdrojov a využívať moderné informačné a telekomunikačné prostriedky (IKT).

Čo je obsahom sociálnych modelov v ŠKD:

A/ Model sociálnej služby (pre rodičov, respektíve zákonných zástupcov):

- dozor nad deťmi
- zabezpečovanie odberu stravy deťmi v školskej jedálni
- starostlivosť o deti v čase, keď sú rodičia zamestnaní
- povinný pobyt detí na čerstvom vzduchu
- prechod medzi vyučovaním v triedach a pobytom doma
- prechod medzi vyučovaním a odchodom na iné vzdelávacie aktivity (ZUŠ)
- príprava na vyučovanie – vypracovanie domácich úloh

B/ Model uspokojovania sociálnych potrieb detí (pre deti):

- zabezpečuje odpočinok – odpočinkové činnosti
- zabezpečuje relaxáciu – rekreačné činnosti
- zabezpečuje zmysluplné využívanie voľného času detí – záujmové činnosti
- vedie deti k sebaobslužným činnostiam
- realizuje verejnoprospešné činnosti
- príprava na vyučovanie - praktické využitie poznatkov z vyučovania a ich prehĺbovanie didaktickými hrami
- rôzne režimové momenty
- zabezpečuje sebarealizáciu dieťaťa
- zabezpečuje socializáciu dieťaťa najmä formou spoločenských vzťahov, umožňuje individuálny prístup k deťom

ŠKD sú charakterizované ako výchovno-vzdelávacie zariadenia, ktoré nadväzujú na kľúčové kompetencie žiakov v školských programoch primárneho vzdelávania základných škôl a ďalej rozvíjajú:

Kompetencie k učeniu (schopnosti efektívneho učenia a získavania informácií)

Kompetencie k riešeniu problémov (vie sa rozhodovať, rozlišuje správne a chybné riešenia)

Kompetencie komunikačné (kultivovaná komunikácia)

Kompetencie sociálne a interpersonálne (spolupracuje, dokáže sa presadiť a prispôbiť)

Kompetencie občianske (uvedomuje si svoje povinnosti a práva)

Kompetencie k tráveniu voľného času (orientuje sa v možnostiach zmysluplného využívania voľného času, vie povedať nie nevhodným ponukám)

Kompetencie sú špecificky integrované vzdelávacie ciele. Je to multifunkčný súbor znalostí, schopností a postojov potrebných pre vlastnú realizáciu a začlenenie sa do spoločnosti a do zamestnania. KK sú definované ako súhrn schopností a znalostí a s nimi súvisiacich postojov a hodnotových orientácií.

Kľúčové kompetencie sú určujúce pre formulácie cieľov v programoch ŠKD zameraných na:

- ✓ **Rozvíjať kombináciu vedomostí, zručností a postojov – t.j. rozvoj dieťaťa, jeho učenie a poznanie**
- ✓ **Osvojovať u dieťaťa základy spoločenských hodnôt**
- ✓ **Získavať u dieťaťa vedomosti, zručnosti a postoje osobnej samostatnosti a schopnosti prejavovať sa ako samostatná osobnosť pôsobiaca vo svojom okolí**
- ✓ **Vychovávať dieťa k zmysluplnému využívaniu voľného času a získavať dostatok námetov pre napĺňanie voľného času**

Preventívne výchovné programy v školách sú prijímané aj v ŠKD ako nešpecifická forma výchovného pôsobenia, ktoré umožňuje deti vybaviť vedomosťami, zručnosťami a postojmi pomáhajúcimi odolávať nástrahám a ohrozeniam existujúcim v súčasnej spoločnosti. Výchovné pôsobenie reaguje na nebezpečenstvá ako sú: drogová závislosť, gemblerstvo, agresivita, neznášanlivosť, virtuálne drogy, delikvencia, alkoholizmus, fajčenie, záškoláctvo, šikanovanie, vandalizmus, detská pornografia, rôzne formy zneužívania detí a iné *sociálno-patologické* javy. Tieto programy sú každoročne definované v pedagogicko-organizačných pokynoch MŠ SR na príslušný školský rok.

Odpočinkové činnosti: Slúžia k odstráneniu únavy. Nie sú psychicky a fyzicky náročné. Majú charakter prechádzok, voľných rozhovorov, individuálnej záujmovej činnosti – čítanie, zberateľstvo, hudobné činnosti, pracovné činnosti. V súčasnej dobe sa uplatňujú aj špecifické relaxačné techniky, primeraný autogénny tréning a pod. Do režimu ŠKD sú zaraďované kedykoľvek, podľa potreby detí, aj individuálne.

Rekreačné činnosti: Obsahujú pohybovo náročnejšie aktivity. Slúžia k odstráneniu únavy z vyučovania a k odreagovaniu. Mali by sa realizovať vonku. Zaraďujeme sem telovýchovné aktivity, športové, turistické aktivity a manuálne práce. Sú dôležité pre zdravý duševný a telesný vývoj.

Záujmové činnosti: Sú najdôležitejšou súčasťou obsahu VMV. Podieľajú sa na utváraní životného štýlu a hodnotovej orientácie detí. Ich cieľom je uspokojovanie, rozvíjanie a kultivácia záujmov, uspokojovanie potrieb a rozvoj špecifických schopností a výchovné úlohy. Zaraďujeme sem spoločenskovedné, prírodovedné, pracovno-technické, telovýchovné, športové a esteticko-výchovné činnosti.

Sebaobslužné činnosti: Sú zamerané na výcvik detí k samostatnosti v starostlivosti o vlastnú osobu a osobný majetok. Patria sem návyky osobnej hygieny, účelného a vkusného obliekania, návyky starostlivosti o poriadok a čistotu prostredia, práca s informáciami, spoločenské správanie. Podmienkou je pravidelnosť, denný režim, dôslednosť a vytrvalosť.

Verejnoprospešné činnosti: Deti vedieme k dobrovoľnej práci v prospech druhých ľudí, jednotlivcov, skupín. Patria sem ochrana životného prostredia, kultúrne a osvetové činnosti, pomoc chorým, starším, slabším a pod. Úlohou týchto činností je formovať charakterové vlastnosti a podporovať dobré sociálne vzťahy.

Príprava na vyučovanie: Je to okruh činností súvisiacich s plnením školských povinností. Je charakterizovaná individuálnym prístupom k deťom, nadväzovaním spolupráce s učiteľmi a rodičmi detí. Mali by tu mať miesto činnosti odlišné od vyučovania ako napr. didaktické hry a záujmové činnosti dávajúce možnosť praktickej aplikácie vedomostí, ich rozširovanie a prehľbovanie.

Režimové momenty: Relatívne neproduktívne činnosti – prechody, prezliekanie, sebaobslužné činnosti a pod. Je dôležité, aby boli vykonávané bez stresu, automaticky, s vynakladaním čo najmenšieho úsilia.

Čo je obsahom jednotlivých častí Výchovného programu Školského klubu detí?

Názov časti Výchovného programu ŠKD	Obsah (popis, odvolania na dokumenty a predpisy, odporúčania)
1. Názov programu	Odporúčame uviesť názov ŠKD pri ZŠ, kompletne identifikačné údaje, nosné motto, logo ŠKD, fotografia, platnosť dokumentu (od - do)
2. Vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy	Jasne, konkrétne a stručne definovať vlastné výchovné ciele v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania štátneho a školského vzdelávacieho programu. Aké podmienky bude ŠKD vytvárať pre telesný, psychický a sociálny rozvoj detí.
3. Formy výchovy a vzdelávania	Odporúčame špecifikovať súhrn metód, foriem a spoločne uplatňovaných postupov, ktoré budú uplatňované podľa momentálnych požiadaviek a možností ŠKD tak, aby smerovali k rozvoju všetkých kľúčových kompetencií detí . Vychádzať predovšetkým z vlastných reálnych personálnych možností (profesionálnych kvalít vychovávateľiek) a materiálno-technických možností ŠKD. Uviesť, ktoré metódy budú preferované (tímová práca, projektová metóda, prezentácia, riadený rozhovor, súťaživá forma a pod.). Uviesť či budú realizované celoročné aktivity prostredníctvom projektov, či sa bude ŠKD venovať deťom z málo podnetného prostredia a deťom so špeciálnymi výchovnými a vzdelávacími potrebami v spolupráci s vyučujúcimi, zriaďovateľom a príslušnými úradmi. Uviesť, či sa vychovávateľky a deti z ŠKD budú aktívne podieľať na príprave programu pre kultúrne akcie usporadúvané školou, prípadne obcou alebo mestom.

	<p>Odporúčame doslovne definovať, že ciele výchovy a vzdelávania sa v ŠKD realizujú prostredníctvom: oddychovo-rekreačných činností, záujmových činností, spoločensko-prospešných činností, výchovno-vzdelávacích činností, prípravy na vyučovanie.</p>
4. Tematické oblasti výchovy	<p>Rozpísať, ktoré TOV budú vo Výchovnom programe ŠKD implementované: 1. vzdelávacia, 2. pracovno–technická, 3. prírodno–environmentálna, 4. spoločensko–vedná, 5. esteticko–výchovná, 6. telovýchovná</p>
5. Výchovný plán	<p>Pred zahájením plánovacej činnosti odporúčame vychovávateľkám ŠKD uviesť si, že školské kluby detí nadväzujú na vzdelávací program školy a preto vychádzajú zo Štátneho vzdelávacieho programu a Školského vzdelávacieho programu. Takže si treba uviesť, aké deti sú zaradené do oddelenia (z ktorej triedy) a čo sa v jednotlivých predmetoch v jednotlivých časových obdobiach učia. Takisto je potrebné brať do úvahy, ktoré kľúčové kompetencie chceme u detí rozvíjať.</p> <p>Vo Výchovnom pláne ŠKD sa odporúča uviesť:</p> <p>Časový harmonogram týždennej činnosti v ŠKD (po oddeleniach)</p> <p>Stanovené nosné témy výchovy v danom školskom roku</p> <p>Výchovné plány po oddeleniach (forma vyhotovenia môže byť rôzna)</p>
6. Výchovný jazyk	<p>Slovenský</p> <p>Odporúča sa vo Výchovnom pláne ŠKD uviesť, že snahou v ŠKD je, aby deti používali spisovný jazyk nielen v písomnej ale i v ústnej forme. Je potrebné vedieť a zdôrazniť, že SR ako členská krajina EÚ, zabezpečuje deťom občanov patriacim k národnostným menšinám a etnickým skupinám okrem práva na osvojenie si štátneho jazyka aj právo na výchovu a vzdelanie v ich jazyku za stanovených podmienok.</p>
7. Personálne zabezpečenie	<p>Konkrétne uviesť personálne obsadenie ŠKD a odbornú kvalifikáciu vychovávateľiek, prípadne špecifikovať úväzok.</p>

8. Materiálno-technické priestorové podmienky	Konkrétne uviesť v akých priestoroch pracujú vychovávateľky so svojimi oddeleniami, či sú priestory ŠKD špeciálne upravené a vymedzené pre činnosť (herne), alebo sú využívané upravované priestory tried, telocvičňa, školské ihrisko, špecializované učebne, školská kuchynka, spoločné priestory na hygienu vrátane WC a pod. Po dohovore s riaditeľom ZŠ (alebo zriaďovateľom) uviesť či môže ŠKD uvažovať o materiálnom dovybavení (nové stoly, stoličky, sedačky pre odpočinkovú činnosť, relaxačné pomôcky, HW a SW pre výchovnú činnosť, nákup nových kníh alebo pravidelný odber časopisov, stolné hry, stavebnice, bábkové divadlo, drobné hračky, skladačky, puzzle, farby, kriedy, papiere, lepidlá a iný vhodný materiál) – t.j. či má riaditeľ ZŠ alebo zriaďovateľ na ŠKD vytvorený finančný rozpočet, alebo aký je krátkodobý, respektíve strednodobý zámysel MTZ ŠKD.
9. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove	Aké dlhodobé - administratívne úkony vedenia ZŠ a aké konkrétne každodenné opatrenia sú vychovávateľkami v oblasti BOZP vo vzťahu k deťom robené. ŠKD má spracovaný a oficiálne schválený Vnútorný poriadok ŠKD, ktorý obsahuje 2 časti (a) pre rodičov, b) pre deti). Ako majú vychovávateľky zabezpečené zoznámení všetkých detí prihlásených do ŠKD s obsahom Vnútorného poriadku Školského klubu detí. Ako má ŠKD preddefinovaný a zabezpečený „systém bezpečnosti“ v rámci zápisných lístkov (spôsob preberania od rodičov, prípadne učiteľov a spôsob odovzdávania detí rodičom). Ako majú vychovávateľky ŠKD zvládnuté legislatívne normy vo vzťahu k Zákonu o priestupkoch (napr.: ponechanie dieťaťa bez náležitého dozoru, vystavenie dieťaťa újme na zdraví). Presne definovať, ako sa organizujú prechádzky a aktivity mimo školy a ako je pri nich dodržiavané BOZP.
10. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov	Aké konkrétne mechanizmy vedúca vychovávateľka a jednotlivé vychovávateľky používajú v rámci vnútorného systému kontroly (napr.: SWOT analýza, sociometrické merania s deťmi, spätnoväzbové ankety s rodičmi, špeciálne rodičovské združenia ŠKD, individuálne rozhovory s rodičmi v rámci oficiálne vyčlenených konzultačných hodín) a ako prakticky riešia slabé stránky a ohrozenia vlastného ŠKD. Definovať, čo je cieľom hodnotenia výsledkov detí v školskom zariadení (napr.: poskytnúť dieťaťu a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako dieťa zvládlo danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky). Uviesť, že súčasťou hodnotenia dieťaťa je tiež povzbudenie, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Cieľom je ohodnotiť správanie sa a aktivitu dieťaťa a jeho sociálne spôsobilosti. Jednou z odporúčaných a preferovaných foriem hodnotenia a kontroly je vlastné sebahodnotenie detí, možnosť obhájiť svoje správanie či riešenie

	<p>problému a na základe konzultácie v kolektíve prípadná následná korekcia. Cieľom hodnotenia by malo byť: poskytnúť dieťaťu spätnú väzbu pri získavaní požadovaných zručností a vedomostí a o tom ako ich dokáže využiť, motivovať dieťa k ďalšiemu sebazdokonaľovaniu. Kontrola a hodnotenie detí by mala prebiehať priebežne a sústavne, čím sa zabezpečí nielen včasné riešenie vzniknutých problémov, ale najmä možnosť predchádzať im a pochvalou usmerňovať deti na ceste k vytýčeným cieľom.</p>
<p>11. Vnútroňný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školského zariadenia</p>	<p>V zmysle platnej legislatívy definovať ktoré orgány a ktorí funkcionári môžu vykonať v ŠKD kontrolu a v ktorých oblastiach (Štátna školská inšpekcie, riaditeľ ZŠ, poverený zástupca riaditeľa školy, poverení zamestnanci zriaďovateľa v presne vymedzených oblastiach, vedúca vychovávateľka). Kontrola zo strany ŠŠI a zriaďovateľa sa koná na základe písomného poverenia a oznamuje sa zamestnancom ŠKD vopred. V prípade kontrolného systému riaditeľa ZŠ zameraného na výchovnú činnosť v ŠKD ide o hospitácie. Hospitácia riaditeľa ZŠ sa vychovávateľovi ŠKD takisto oznamuje niekoľko dní vopred. Hodnotenie zamestnancov ŠKD robí riaditeľ ZŠ v rámci jeho kompetencií v zmysle platnej legislatívy v stanovenej forme. Odporúčané (možné) kritéria na hodnotenie zamestnancov ŠKD sú: napĺňanie stanovených výchovných cieľov a úroveň ich zvládnutia u zverených detí, prístup k deťom a rodičom, tvorivosť a originalita, výsledky v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a takisto vlastné pedagogické a odborné schopnosti.</p>
<p>12. Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov</p>	<p>V tejto časti uviesť aké sú reálne požiadavky jednotlivých vychovávateľiek na vzdelávanie. Odporúča sa vychádzať z reálnych ponúk príslušného Metodicko-pedagogického centra, prípadne MŠ SR a jednotlivých univerzít pedagogického zamerania. Nezabudnúť, že vychovávateľky sa vzdelávajú aj vlastným štúdiom odbornej literatúry, časopisov.</p>

Aký je profil a aké sú ciele kľúčových kompetencií podľa Odporúčania Európskeho parlamentu a Rady z 18. 12. 2006 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie?

Keďže globalizácia prináša Európskej únii neustále nové výzvy, každý občan bude potrebovať širokú škálu kľúčových kompetencií, aby sa mohol pružne prispôbiť rýchlo sa meniacemu a úzko prepojenému svetu. Vzdelávanie vo svojej dvojitej úlohe – sociálnej i hospodárskej – zohráva hlavnú úlohu pri zabezpečovaní toho, aby európski občania získali potrebné kľúčové kompetencie, ktoré im umožnia pružne sa prispôbiť takýmto zmenám. Vychádzajúc predovšetkým z rozmanitých schopností jednotlivcov by sa malo vyhovieť rozličným potrebám učiacich sa, a to prostredníctvom zabezpečenia rovnosti a prístupu pre tie skupiny osôb, ktoré z dôvodu znevýhodnenia spojeného so vzdelaním, spôsobeného osobnými, sociálnymi, kultúrnymi alebo ekonomickými okolnosťami, potrebujú osobitnú podporu, aby mohli naplniť svoj vzdelávací potenciál.

V tejto súvislosti je hlavným cieľom referenčného rámca:

1. identifikovať a vymedziť kľúčové kompetencie, potrebné na osobné uspokojenie, aktívne občianstvo, sociálnu súdržnosť a zamestnateľnosť v znalostnej spoločnosti;
2. podporovať prácu členských štátov pri zabezpečovaní toho, aby mali mladí ľudia na konci počiatočného vzdelania a odbornej prípravy rozvinuté kľúčové kompetencie do takej miery, ktorá ich vybaví pre život v dospelosti, a ktorá bude predstavovať základ pre ďalšie vzdelávanie a profesionálny rast, a aby boli dospelí schopní svoje kľúčové kompetencie rozvíjať a aktualizovať po celý svoj život;
3. poskytnúť európsky referenčný nástroj tým, ktorí rozhodujú o politikách, tým, ktorí poskytujú vzdelávanie, zamestnávateľom a samotným učiacim sa na podporu úsilia na národnej i európskej úrovni smerujúceho k spoločne dohodnutým cieľom;
4. poskytnúť rámec ďalšej činnosti na úrovni Spoločenstva v rámci pracovného programu Vzdelávanie a odborná príprava 2010, ako i v rámci programov Spoločenstva v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy.

Kľúčové kompetencie: Kompetencie pre tento referenčný rámec sa definujú ako kombinácia vedomostí, zručností a postojov primeraných danému kontextu. **Kľúčové kompetencie sú tie schopnosti, zručnosti a vedomosti, ktoré potrebujú všetci jednotlivci na osobné uspokojenie a rozvoj, aktívne občianstvo, spoločenské začlenenie a zamestnanosť.**

Referenčný rámec (Európskeho parlamentu a Rady Európy) stanovuje nasledujúcich osem kľúčových kompetencií:

1. komunikácia v materinskom jazyku,
2. komunikácia v cudzích jazykoch,
3. matematická kompetencia a základné kompetencie v oblasti vedy a techniky,
4. digitálna kompetencia,
5. naučiť sa učiť,
6. spoločenské a občianske kompetencie,
7. iniciatívnosť a podnikavosť, a
8. kultúrne povedomie a vyjadrovanie.

Všetky kľúčové kompetencie sa považujú za rovnako dôležité, pretože každá z nich môže prispieť k úspešnému životu v znalostnej spoločnosti. Mnohé kompetencie sa prekrývajú a nadväzujú na seba: aspekty, ktoré sú podstatné v jednej oblasti, budú podporovať kompetencie v ďalšej oblasti. Základná jazyková zručnosť, gramotnosť v písaní, čítaní a počítaní 30.12.2006 SK Úradný vestník Európskej únie L 394/13 a zručnosť v informačných a komunikačných technológiách (IKT) sú hlavným východiskom pri učení sa, a naučenie sa učiť podporuje všetky vzdelávacie aktivity. Existuje množstvo tém, ktoré sa uplatňujú v referenčnom rámci: kritické myslenie, kreativita, iniciatíva, riešenie problémov, hodnotenie rizika, prijímanie rozhodnutí a konštruktívne riadenie pocitov zohrávajú úlohu vo všetkých ôsmich kľúčových kompetenciách.

Implementácia kľúčových kompetencií v Slovenskej republike:

Kľúčové kompetencie sú v SR definované ako spôsobilosti a zručnosti, ktoré jednotlivcovi umožňujú úspešne sa začleniť do sociálneho a pracovného života, t.j. zastávať rôzne pracovné pozície a funkcie, riešiť nepredvídateľné problémy a vyrovnať sa s rýchlymi zmenami v pracovnom, spoločenskom a osobnom živote. Ide o kompetencie, ktoré majú praktický význam pre každého človeka a celú spoločnosť, preto považujeme za dôležité, aby sa tieto kompetencie na Slovensku rozvíjali už na základných a stredných školách. Nižšie uvedené kľúčové kompetencie boli v SR upravené podľa odporúčania Európskeho parlamentu a rady z 18. decembra 2006 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie:

A) Pre primárne vzdelávanie ISCED 1 (I. stupeň ZŠ) boli v profile absolventa základného vzdelávania v rámci Štátneho vzdelávacieho programu 1. stupňa základnej školy v Slovenskej republike definované tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti) aj so základnými indikátormi:

1. sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti):

- vyjadruje sa súvisle a výstižne písomnou aj ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania,
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- rozumie rôznym typom doteraz používaných textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať,
- na základnej úrovni využíva technické prostriedky medzi osobnej komunikácie,
- chápe význam rešpektovania kultúrnej rozmanitosti,
- v cudzích jazykoch je schopný na primeranej úrovni porozumieť hovorenému textu, uplatniť sa v osobnej konverzácii, ako aj tvoriť texty, týkajúce sa bežných životných situácií,

2. kompetencia (spôsobilosť) v oblasti matematického a prírodovedného myslenia:

- používa základné matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách a je schopný (na rôznych úrovniach) používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely),
- je pripravený ďalej si rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov,

3. kompetencie (spôsobilosti) v oblasti informačných a komunikačných technológií:

- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- ovláda základy potrebných počítačových aplikácií,
- dokáže primerane veku komunikovať pomocou elektronických médií,
- dokáže adekvátne veku aktívne vyhľadávať informácie na internete,
- vie používať rôzne vyučovacie programy
- získal základy algoritmického myslenia
- chápe, že je rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
- vie, že existujú riziká, ktoré sú spojené s využívaním internetu a IKT.

4. kompetencia (spôsobilosť) učiť sa učiť sa:

- má osvojené základy schopnosti sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
- uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a osvojovania si poznatkov ,
- vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach,
- uvedomuje si význam vytrvalosti a iniciatívy pre svoj pokrok

5. kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy:

- vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, adekvátne svojej úrovni navrhuje riešenia podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
- pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápaným a spolupracujúcim) spôsobom,

6. osobné, sociálne a občianske kompetencie (spôsobilosti):

- má základy pre smerovanie k pozitívnemu sebaobrazu a sebadôvere,
- uvedomuje si vlastné potreby a tvorivo využíva svoje možnosti,
- dokáže odhadnúť svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti,
- uvedomuje si dôležitosť ochrany svojho zdravia a jeho súvislosť s vhodným a aktívnym trávením voľného času
- dokáže primerane veku odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti,
- má osvojené základy pre efektívnu spoluprácu v skupine,
- dokáže prijímať nové nápady alebo aj sám prichádza s novými nápadi a postupmi pri spoločnej práci,
- uvedomuje si význam pozitívnej sociálno-emočnej klímy v triede a svojim konaním prispieva k dobrým medziľudským vzťahom,

7. kompetencia (spôsobilosť) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry:

- dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky (na úrovni primárneho vzdelávania),
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a postoj na vkus,
- ovláda základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
- pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr.

B) Pre nižšie sekundárne vzdelávanie (II. stupeň ZŠ) boli v profile absolventa základného vzdelávania v rámci Štátneho vzdelávacieho programu 2. stupňa základnej školy v Slovenskej republike definované doluvedené kľúčové kompetencie (spôsobilosti) aj so základnými indikátormi. Uvedené kľúčové kompetencie nadväzujú na spôsobilosti získané v priebehu predchádzajúceho (primárneho) vzdelávania.

Absolvent nižšieho sekundárneho vzdelania (po absolvovaní ZŠ) má osvojené tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti):

1. kompetencia (spôsobilosť) k celoživotnému učeniu sa:

- uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku sebarealizácie a osobného rozvoja,
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať,
- kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti,

2. sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti):

- dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav situácii a účelu uplatnenia,
- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk,
- dokáže primerane komunikovať v materinskom a v dvoch cudzích jazykoch,
- chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti,

3. kompetencia (spôsobilosť) uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky:

- používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorcie, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky),

- používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov,

4. kompetencia (spôsobilosť) v oblasti informačných a komunikačných technológií:

- má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja,
- používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
- dokáže vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v jednoduchom grafickom prostredí
- je schopný nahrávať a prehrávať zvuky a videá,
- dokáže využívať IKT pri vzdelávaní,

5. kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy:

- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,
- je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- dokáže spoznávať pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úroveň ich rizika,
- má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov,

6. kompetencie (spôsobilosti) občianske:

- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie,
- vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti,
- uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných,
- je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti,
- má predpoklady zainteresovane sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská, aktívne podporuje udržateľnosť kvality životného prostredia,

7. kompetencie (spôsobilosti) sociálne a personálne:

- dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť/nezávislosť ako člen celku,
- vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,

- osvojil si základné postupy efektívnej spolupracuje v skupine - uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať pri dosahovaní spoločných cieľov,
- dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medziosobných vzťahoch,

8. kompetencie (spôsobilosti) pracovné:

- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov,
- je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny,
- chápe princípy podnikania a zvažuje svoje predpoklady pri jeho plánovaní a uplatnení,
- dokáže získať a využiť informácie o vzdelávacích a pracovných príležitostiach,

9. kompetencie (spôsobilosti) smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti:

- dokáže inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť nové projekty so zámerom dosiahnuť ciele, a to nielen v rámci práce, ale aj v každodennom živote.

10. kompetencie (spôsobilosti) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry:

- dokáže sa vyjadrovať na vyššom stupni umeleckej gramotnosti prostredníctvom vyjadrovacích prostriedkov výtvarného a hudobného umenia,
- dokáže sa orientovať v umeleckých druhoch a štýloch a používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky,
- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti,
- cení si a rešpektuje umenie a kultúrne historické tradície,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

Čo považujeme za základnú úlohu školských klubov detí? Vytvárať v ŠKD prostredie zdravé, priateľské, otvorené.

Budúcnosť školských klubov detí vidíme predovšetkým v týchto faktoroch:

- ich individualizácii a vzájomnej odlišnosti a diferencovanosti podľa podmienok škôl a zriaďovateľov, požiadaviek rodičov a zriaďovateľov a podľa vlastných výchovných programov,
- ich schopnosti konkurovať iným zariadeniam v trhu záujmovej činnosti danej obce, alebo mesta podľa požiadaviek rodičov a detí,
- ich relatívnej slobode pri tvorení výchovných programov a výbere metód a foriem práce,
- vo zvyšujúcom sa záujme rodičov o ŠKD pri zápise detí do školy z pohľadu bezpečnosti a ochrany detí v čase mimo vyučovania,
- v možnosti ponúkať služby aj žiakom druhého stupňa zvyšovaním motivácie týchto žiakov,
- v ich spolupráci s ďalšími zložkami pôsobiacimi v preventívnych programoch ochrany detí a mládeže (drogové závislosti, alkohol, fajčenie, delikvencia mladistvých, virtuálne drogy – počítače, televízia, video, patologické hráčstvo – gemblerstvo, záškoláctvo, šikanovanie, vandalizmus, iné formy násilného správania, xenofóbia, rasizmus, intolerancia, antisemitizmus a pod.)
- v ich možnosti pôsobiť v projektoch voľného času a sociálnej podpory komunit (samostatné aktivity mestských častí sídlisk, kultúrne aktivity miest a obcí, starostlivosť o deti z menej podnetného prostredia, športové aktivity miest a obcí a pod.)
- v ich pôsobení v oblasti poskytovania kvalifikovanej informácie voľnočasového poradenstva,
- v ich možnosti poskytnutia servisu a platených služieb pre rodičov detí ako nové ponuky,
- v možnosti predlžovať dennú prevádzku ŠKD podľa záujmu rodičov,
- vo zvyšovaní možnosti ponuky kvalitnej prázdninovej činnosti ŠKD.

Čo prinesie Výchovný program školských klubov detí z hľadiska:

1. legislatívneho?

V školskom roku 2009/2010 sa stane povinným pedagogickým dokumentom pre školy a školské zariadenia v zmysle platného školského zákona.

2. pedagogického?

Bude formulovať ako najlepšie a najefektívnejšie pedagogicky pôsobiť na deti, aby zmysluplne využívali voľný čas, a to s ohľadom na miestne podmienky a školský vzdelávací programy. Prepája výchovné a vzdelávacie ciele medzi ZŠ a ŠKD.

3. evaluačného (hodnotiaceho)?

Školské kluby detí vstupujú na trh voľného času, preto je dôležité vonkajšie i vnútorné hodnotenie školského klubu. ŠKD sa individualizujú.

4. spoločenského?

Rodičia majú právo získať informácie o činnosti školského klubu, žiadajú špecifické sociálne služby a zmysluplné rozvíjanie záujmov a nadania svojich detí.

Plánovanie činností v ŠKD:

Vlastné činnosti zahrnuté **do Výchovného plánu ŠKD** je možné plánovať podľa určitých štruktúr:

a) podľa vzdelávacích okruhov – v okruhoch (podľa štátneho vzdelávacieho programu) – Jazyk a komunikácia, Príroda a spoločnosť, Človek a príroda, Človek a spoločnosť, Človek a hodnoty, Matematika a práca s informáciami, Človek a svet práce, Umenie a kultúra, Zdravie a pohyb)

b) podľa očakávaných kompetencií žiakov a z nich vyplývajúcich cieľov (podľa oblastí záujmových činností – tematických oblastí výchovy):

1. TOV - vzdelávacia
2. TOV – pracovno - technická
3. TOV – prírodno - environmentálna
4. TOV – spoločensko - vedná
5. TOV – esteticko - výchovná
6. TOV - telovýchovná

c) podľa základných pilierov učenia - v blokoch (formulovala ich organizácia OSN pre vedu, výchovu a kultúru UNESCO- Učiť sa učiť a poznávať, Učiť sa ako na to, Učiť sa žiť spoločne, Učiť sa byť).

1. Učiť sa učiť a poznávať – získavať nové vedomosti, analyzovať poznatky riešiť problémy.
2. Učiť sa ako na to – získavať rôzne zručnosti a návyky potrebné pre život, komunikovať.
3. Učiť sa žiť spoločne – rozvíjať porozumenie s ľuďmi, poznávať práva a povinnosti, rozvíjať empatiu, pravidlá spoločenského správania, pracovať v tíme.
4. Učiť sa byť – pestovať zdravý životný štýl, budovať hodnotový systém, sebapoznávanie.

Výchovný plán Školského klubu detí pripravovaný podľa oblastí záujmových činností – tematických oblastí výchovy (možný vzor):

Pozn.: Odporúčam tabuľku spracovať pre každú TOV a každý ročník (oddelenie ŠKD) osobitne. V prípade zmiešaného oddelenia sa menia len metódy a formy výkonových štandardov alebo celý výkonový štandard podľa vekových zvláštností detí v oddelení – nestačí 1 cieľ.

MESIAC	POČET HODÍN	OBSAHOVÝ ŠTANDARD			VÝKONOVÝ ŠTANDARD			
		1 (KK)	2 (OBSAH, TÉMA, ČO)	3 (TYP Č.)	4 (PS)	5 (CIEĽOVÉ ZAMERANIE)	6 (M, F)	7 (C. VÝSTUP)
09	..							
10	..							
11	..							
12	..							
01	..							
02	..							
03	..							
04	..							
05	..							
06	..							
07	..							
08	..							

LEGENDA:

A/ STĽPCE OBSAHOVÉHO ŠTANDARDU: (obsahový štandard – schopnosti, zručnosti, vedomosti)

1 – KLÚČOVÉ KOMPETENCIE (vzťah k celoživotnému vzdelávaniu, komunikačné kompetencie, pracovné kompetencie, sociálne kompetencie, občianske kompetencie, kultúrne kompetencie, kompetencie k využívaniu voľného času)

2 – OBSAH (TÉMA) (čo)

3 – TYP ČINNOSTI (pravidelné činnosti, priebežné činnosti, príležitostné činnosti, záujmové činnosti, príprava na vyučovanie, výchovno – vzdelávacie aktivity)

B/ STĽPCE VÝKONOVÉHO ŠTANDARDU: (výkonový štandard - vyššie a nižšie ciele)

4 – PEDAGOGICKÉ STRATÉGIE (vyššie ciele kľúčových kompetencií)

5 – CIEĽOVÉ ZAMERANIE (nižšie ciele tém)

6 – METÓDY (FORMY) (akým spôsobom budem plán implementovať)

7 – CIEĽOVÝ VÝSTUP (čo je plánované aby si deti osvojili – sociálne zručnosti, informácie, vedomosti, a podobne)

Školský poriadok ŠKD:

Školský poriadok by mal byť rámcový, aby ho nebolo potrebné každý rok prepracovávať, mal by byť stručný, zrozumiteľný aj nepedagogickej verejnosti – rodičom a žiakom. Vnútorný poriadok ŠKD sa skladá z dvoch častí:

1.) Popis prevádzky (organizácia a podmienky pracovnej činnosti) ŠKD – (určené predovšetkým pre rodičov):

Je dôležitá najmä pre zákonných zástupcov detí, mali by byť s organizáciou ŠKD preukázateľne oboznámení.

Špecifické okruhy prevádzky ŠKD:

- prevádzková doba (začiatok ranného klubu, začiatok konečného klubu, popoludňajší klub) – prevádzkovú dobu určuje riaditeľ školy obvykle po súhlase zriaďovateľa,
- komu je ŠKD určený – uvádza sa aj komu je ŠKD určený prednostne,
- používané priestory – základná lokalizácia ŠKD, poprípade najčastejšie používané priestory,
- práva žiakov a práva zákonných zástupcov (používať priestory a zariadenie, zúčastňovať sa akcií ŠKD, spolupracovať na tvorbe týždenných plánov, byť informovaný o školských službách, zoznamovať sa s plánom činnosti, zúčastňovať sa na príležitostných akciách určených rodičom a pod.),
- podmienky prihlasovania a odhlasovania, prípadne vylúčenia do ŠKD (umiestnenie dieťaťa v ŠKD nie je nárokové),
- rozhodnutie o platbách za pobyt dieťaťa v ŠKD a spôsob vyberania platieb,
- podmienky dochádzky detí do ŠKD pri pravidelnej a nepravidelnej dochádzke, podmienky a doba odchodu detí, preberanie detí z ŠKD, spôsob ospravedlnenia a pod.,
- prechod žiakov zo školy do ŠKD, poprípade do iných záujmových aktivít a zodpovednosť za deti v tejto dobe,
- zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov v ŠKD,
- režim dňa v ŠKD ako príloha vnútorného poriadku – má spĺňať psycho-hygienické požiadavky týždenného a denného biorytmu detí,
- pitný režim – spôsob akým je zabezpečený pitný režim – zo školskej stravovne, deti si nosia samé a pod.,

- postup vychovávateľky pri nevyzdvihnutí žiaka z ŠKD v určenú dobu,
- podmienky umiestňovania detí s nepravidelnou dochádzkou do ŠKD,
- prevádzka ŠKD počas prázdnin – doba, podmienky, platby,
- podmienky spájania oddelení,
- pravidlá komunikácie s rodičmi (konzultačné hodiny, voľno-časové poradenstvo)
- ďalšie činnosti organizované ŠKD.

2.) Základné pravidlá správania sa detí v ŠKD (práva a povinnosti detí):

Tieto pravidlá správania sa detí vychádzajú zo školského poriadku školy a bližšie špecifikujú:

- podrobnosti k výkonu práv a povinností detí,
- podmienky zaobchádzania s majetkom ŠKD,
- pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- podmienky ochrany pred sociálno-patologickými javmi.

Vnútorý poriadok ŠKD vychádza z miestnych podmienok, reaguje na prevádzku školy, záujmovú činnosť organizovanú školou alebo inými subjektmi, na dopravnú dostupnosť ŠKD, dopravné spojenie detí a pod.

Žiadne z pravidiel vnútorného poriadku ŠKD nesmie byť v rozpore so všeobecne platnými právnymi normami.

Zoznam použitej študijnej literatúry:

[Balková Krista](#): **Náměty pro školní družinu**

[Hájek Bedřich a kolektiv](#): **Jak vytvořit vzdělávací program pro školní družiny**

[Hájek Bedřich](#); [Pávková Jiřina](#); a kol.: **Školní družina**

[Holeyšovská Anna](#): **Rok ve školní družině**

[Bedřich Hájek](#), [Zdeněk Hofbauer](#), [Jiřina Pávková](#): **Pedagogické ovlivňování volného času**

[Pávková Jiřina](#); [Kolektiv](#): **Pedagogika volného času**